

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΥ.

φίας α ὁ Ἄλλερ ἐκοιμᾶτο εἰς τὴν βιβλιοθήκην του, καὶ ἐνίοτε διέτριβεν ἐκεῖ πολλοὺς μῆνας χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ διόλου· ἐκεῖ ἔτρωγε, καὶ ὅταν ἡ οἰκογένειά του συνέτρωγε μὲ αὐτὸν, τοσοῦτον εὐχαριστεῖτο, ὥστε ἐνόμιζεν ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατον. Ἡ πρὸς τὴν σπουδὴν ὑπερβολικὴ του κλίσις ἐπενήργησεν ὅχι μόνον ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος του, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὧν τῶν περὶ αὐτόν· ἡ οἰκία του ἦτον τὸ καταγῶγιον τῶν ἐπιστημῶν. Ἐκεῖ σπουδασταὶ ἐργαζόμενοι ὑπ' ὄψιν του εἰς τὴν βιβλιοθήκην, καὶ εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τῆς ἀνατομίας, τὰ τέχνα του, ἡ κυρία Ἄλλερ, ἥτις ἔμαθε νὰ σχεδιάζῃ καὶ νὰ ζωγραφίζῃ διὰ νὰ τοῦ γίνεται ἐπωφελὴς, ἐκεῖ οἱ φίλοι του καὶ οἱ συγγενεῖς του, ἐνόμιζον καθήκον αὐτῶν νὰ συνεσπέρωσιν εἰς τὰς ἐργασίας του. Ἡ ὥθησις αὕτη διεδόθη ἀπὸ τὸν μὲν εἰς τὸν δέ· αὐτὸς μόνος συνέλλεγε τὸ πᾶν, ἐπήρκει εἰς ὅλα καὶ ἐμφύχωνεν ὅλους.»

Περιηγητὴς τις Σουηδὸς «Bjornstoehts» μαρτυρεῖ οὕτω περὶ τοῦ Ἄλλερ.

• Ἦτον ἐπίσης ἐγκρατὴς πολλῶν καὶ ποικίλων ἐπιστημονικῶν γνώσεων, εἰς τὰς ὁποίας κατέτριψεν ὅλον του τὸν βίον. Ἐγνώριζε τόσον καλὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Περσίας καὶ τῆς Κίνας, ὅπως καὶ τῶν ἀρκτῶων τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν. Τοῦ ἕκαμα διαφόρους ἐρωτήσεις, περὶ τῶν ὁποίων ἐνόμιζον, ὅτι δυσκόλως θέλει μὲ ἀπαντήσει, ἀπεκρίνετο μὲ τοσαύτην ταχύτητα, ὥστε παρήτησα νὰ ζητήσω τὸ βάθος τῆς ἐπιστήμης του. Ἐγνώριζεν ὅλους τοὺς συγγραφεῖς καὶ ῥήτορας Σουηδούς, καὶ ἦτον ἐγκρατὴς τοῦ ἡμετέρου πολιτικοῦ συστήματος. Ἡ βιβλιοθήκη του δὲν περιεῖχε κανέν λεξικὸν τοιούτων γλωσσῶν, τὰς ὁποίας ἐγνώριζε θαυμάσια. Ἀλλ' αὐτὸς μόνος ἦτον λεξικὸν ζῶν. Τὸ μνημονικόν του εἶναι ἀνήκουστον, τὸ λογικόν του καὶ ἡ δξύτης τοῦ νοός του ἀπίστευτα, καὶ ἡ καρδιά του νοός του ἐνάρετος.

Ὁ Ἄλλερ ἦτο μετρίας τύχης, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ θάνατον δὲν ἄφηνεν εἰς τὰ τέχνα του, παρὰ πολλὰ μικρὰν περιουσίαν. Ἡ βιβλιοθήκη του ἐτίματο πολλοῦ, περιεῖχε δὲ μετὰ τὸν θάνατόν του 25 χιλιάδας τόμους, οἵτινες ἀφοῦ μετέβησαν εἰς τὰς Ἀκαδημίας τῆς Λομβαρδίας, ἤλθαν νὰ πλουτίσωσιν τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων.

Τινὰς μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του ὁ Ἄλλερ, ἐπρότεινεν εἰς τινὰ νέον ἱερέα Καλθίνον M. Willenbach, νὰ ἔλθῃ παρ' αὐτῷ διὰ νὰ τοῦ διηγήσῃ περὶ θρησκείας. Ὁ Willenbach ἐξεπλάγῃ εἰς ταύτην τὴν αἴτησιν, εἰπὼν, ἐγὼ νέος ὢν πῶς θέλω τολμήσῃ ἐνώπιον τοῦ γέροντος Ἄλλερ... Ὑπόθεσε, εἶπεν ὁ Ἄλλερ, ὅτι ἔχεις ἐνώπιόν σου γρατῆν τινὰ γυναῖκα, καὶ ἐπικαλέσθητι τὸν Ὑψιστον, ὅπως ἤθελες πράξῃ μὲ ἐκείνην. Ἀπλῶν καὶ ἀφελῶν πρὸς τὸν Θεόν ὑπὲρ ἐμοῦ δεήσεων ἔχω ἀνάγκην. Ἀπέθανε δὲ ὁ Ἄλλερ εἰς ἡλικίαν ἐξήκοντα καὶ ἐννέα ἐτῶν τὴν 12 Δεκεμβρίου κατὰ τὸ 1777 εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς οἰκογενείας του.

T. Δ.

Πρῶται σφαῖραι (ballons) ἐν Γαλλίᾳ. — Οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι. — Κάρβουλος. — Λογοπαίγιον. — Pilâtre des Roziers. — Βλαγχάρδος. — Τὸ ἀλεξίπτωτον. — Γαρνέριος, Ἰουρδάν κλ. — Ἀρχαῖαι δοκιμαί. — Καβάλλος. — La Folie. — Ἰωσήφ Γαλνός. — Σκαλίγηρος. — Ἡ περιστέρα τοῦ Ἀρχίτα. — Ἀρχαῖαι σφαῖραι. — Συστήματα διευθύνσεως αὐτῶν.

Τὴν 5 Ἰουνίου τοῦ 1782, ἡ συνέλευσις τῶν Τάξεων τῆς Vivarais συνηθροίσθη, ἐπὶ τῇ προσκλήσει τῶν ἀδελφῶν Μοντγολφιέρων, χαρτοποιῶν ἐν Ἀννοῦ, περὶ μέγαν ἐξ ὑφάσματος σάκκον, κεκαλυμμένον ὑπὸ χάρτου καὶ ὑπὸ δίκτυον ἐκ σπάγγου περιβεβλημένον στηριζόμενον δὲ ἐπὶ ὑποβάτῃ 16 ποδῶν ἐπιφανείας, καὶ δεδεμένον εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας ὑπὸ σχοινίων εἰς τὸ δίκτυον τῆς σφαίρας ἀποληγόντων. Σάκκος δὲ, δίκτυον καὶ ὑποβάτης ἐξύγιζον περὶ τὰς 500 λίτρας. Ἡ μηχανὴ αὕτη κατὰ τοὺς λόγους τῶν δύο χαρτοποιῶν, προωρίσθη ἵνα αἰωρηθῇ, ἐν ὀνόματι τῆς φυσικῆς, πρὸς κατάκτησιν τῆς χώρας τῶν μεταίωρων. Ἰδοῦσα τὴν πένθιμον ταύτην προπαρασκευὴν ἡ ῥηθεῖσα συνέλευσις, ἐνόμισεν πρὸς σιγὴν ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι ἐμαίνοντο. Ἀλλ' ἐν τούτοις διὰ τοῦ πυρὸς ἀχύρων ἐθρεγμένων ὑπὸ τὸν ὑποβάτην ἀναρθέντος, καὶ διὰ τινων ἄλλων ὕλων, βιβθισῶν εἰς τὴν φλόγα, ὁ σάκκος, οἰζαινόμενος ἐγένετο κυκλοειδὴς, ὥστε ὁ σφαῖρα 110 ποδῶν περιφερείας. Τότε οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι, κόψαντες τὴν σφαῖραν ἀναχαιτίζον μέχρι τοῦδε σχοινίον, ἄρσαν αὐτὴν ν' ἀνέλθῃ μετὰ δέκα λεπτά, πλέον τῶν 1,000 ποδῶν, ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῶν ἐκπεπληγμένων θεατῶν. Ὁ ἐνθουσιασμὸς ἠκολούθησε τότε τὸν θαυμασμόν, καὶ μετ' ὀλίγον αἱ ἐφημερίδες, Gazettes, καὶ ὁ Ἑρμῆς τῆς Γαλλίας διεκήρυξαν εἰς τὴν σοφὴν Εὐρώπην ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦ Ἀρχίτα, τὸ ὑπὸ πάντων τῶν ἀκαδημιῶν χιμαίρικόν ἀποκρηχθέν, ἐλύθη ἤδη ὑπὸ ἀσώμων βιομηχάνων. Οἱ δὲ κύριοι Στέφανος καὶ Ἰωσήφ Μοντγολφιέροι περιποίησαν ἑαυτοὺς δόξαν ἀνακαλύψεως ἀποθανατητάσης τὸ ὄνομα αὐτῶν.

Παραλείπω τὴν περιγραφὴν τῆς ἐντυπώσεως ἣν ἀφῆκεν εἰς Παρισίους ἡ τολμηρὰ αὕτη ἀπόπειρα. Αἱ περὶ τῶν πολέμων τῆς Ἀμερικῆς ὁμιλίαι δὲν ἀπησχόλουν πλέον τὰ πνεύματα, ὅσον αἱ περὶ τῆς ἀερεβατικῆς. Οἱ σοφοὶ ὑπέθετον μυρία ὅσα περὶ τῆς μυστηριώδους οὐσίας, τῆς ἀνυψούσης τὴν μηχανήν, ὅτε φυσικὸς τις Κάρβουλος ὀνομαζόμενος, ἐξήγγισεν τὸν μηχανισμόν τῆς σφαίρας τῶν ἀδελφῶν Μοντγολφιέρων, καταδεικνύων ὅτι αἰτία τῆς ἀνυψώσεως αὐτῶν ἦν μόνον ἡ διὰ τοῦ θερμογόνου (calorique) ἀραιώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀέρος, τὸ ὁποῖον ἀφαιροῦν ἀπὸ τῆς σφαίρας ποσότητα ἀέρος βαρυτέρου τοῦ τε περιελημματος καὶ τοῦ ἐντὸς ἀραιωμένου ἀέρος καθίστα αὐτὴν ἐλαφροτέραν τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἀλλ' ὁ Κάρβουλος ἀντὶ νὰ μεταχειρισθῇ τὸν δι' ἀναμένων ἀχύρων ἀραιούμενον ἀέρα, ἐπρότεινε

νά κατασκευασθῇ σφαῖρα ἐξ ὑδάματος, ὑπὸ ἐλαστικῆς κόμης περιβεβλημένου, καὶ νά πληρωθῇ ὑπὸ τῆς φλογικῆς ἀτμίδος (gaz inflammable) ἡ τοῦ ὑδρογόνου, ἥτις ἐλαφροτέρα οὕτα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἤθελεν ἐπιφέρει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, μὲ τὴν διαφορὰν οὖν, ὅ ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀραιωθείς ἀήρ, ἀποβάλλει μέρος τῆς ἐλαστικότητος αὐτοῦ διερχόμενος τὰ στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας, μεθ' ἧς ἐξισοῦται πάντοτε, ἐνῶ διὰ τοῦ ὑδρογόνου ἡ σφαῖρα δύναται νά κρατηθῇ ἐπὶ χρόνον πολὺν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἥς ἡ διάτασις εἶναι ἡ αὐτὴ τῆς τοῦ ὑδρογόνου. Κατὰ τὸν Καρβόλον, ἡ ὑποτιθεμένη μυστηριώδης οὐσία τῶν ἀδελφῶν Μονγολφιέρων (τὴν ὁποίαν ἐνόησαν ἐπομένως γινομένην ἐκ τριῶν καὶ μαλλίου κατακεκομμένου) δὲν ἦτον εἰμὴ ἀγυρτία, ὡρ' ἥς μόνῃ ἡ ἐταιρεία ἐκείνῃ ἐξηπατήθη.

Οἱ παρισίνοι, ἐναβρυνόμενοι ἐπὶ τῇ ἀναδείξει φυσικοῦ δυναμένου ν' ἀνταγωνισθῇ μετὰ σὺν ἀδελφῶν Μονγολφιέρων, διεκήρυξαν αὐτομάτως ἐθνικὴν συνδρομὴν, τὴν πρώτην γενομένην ἐν Γαλλίᾳ, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας, παρέσχον τῷ Καρβόλῳ ἅπαντα τὰ πρὸς κατασκευὴν τῆς σφαίρας τοῦ μέσα. Οὗτος δὲ ἀνέθηκε τὴν κατασκευὴν αὐτῆς εἰς τινα μηχανικὸν Ῥοβέρτον, κατασκευάσαντα αὐτὴν ἐν εὐρυχώρῳ ἐργοστασίῳ ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Νίκης εὐρισκομένη. Γενομένης δὲ δοκιμῆς αὐτῆς ἐν αὐτῷ τῷ ἐργοστασίῳ, ἀπεράσισαν ἵνα μετακομισθῇ, νύκτωρ, πλήρης ὑδρογόνου, ἐπὶ εὐρέως τινὸς φορείου, εἰς τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Πεδίου τοῦ Ἀρεως κατασκευασθὲν περίφραγμα, ἐνθα τὴν ἐπιούσαν ἐμελλε νά γίνῃ ἡ ἀνύψωσις. Ἦν δὲ πως καὶ φανταστικόν τι καὶ ἀλλόκοτον ἡ τῆς ἐξοιδημένης ταύτης σφαίρας ὅψις, διαμέτρου μὲν 12 ποδῶν οὔσης, φερομένης δὲ ἐπὶ φορείου ὑπὸ τεσσάρων ἀνδρῶν, προηγουμένων τεσσάρων δαδοφόρων, καὶ ἀποσπασμάτων τινος πεζῶν τε καὶ ἱππέων παραθεόντων. Οἱ δὲ καθ' ὁδὸν ἀμαξηλάται τοσοῦτον ἐξεπλήττοντο, ὥστε ἐπισχόντες τὰς ἀμάξας αὐτῶν ἐπιπτον πρηνεῖς, καὶ τὰ καλύμματα αὐτῶν ἀφαιροῦντες, καθ' ὅλην τὴν ἀπρόοπτον ταύτην διάδασιν.

Τῇ δὲ 27 Αὐγούστου ἡ πρωτεύουσα ἅπασα ἦν ἐπὶ ποδὸς Καθυστερουσῶν δὲ θέσεων ἐπιτηδείων πρὸς τὴν τοῦ πλήθους ὑποδοχὴν, πρίγγιπες καὶ ἐργᾶται, δούκισσαι καὶ ῥάπτριαι, περιέμενον φύρδην μίγδην μετὰ τῆς ὑπομονῆς ἐκείνης τῆς χαρακτηρίζουσας τὴν τῶν παρισινῶν περιέργειαν. Ὁ Καρβόλος καὶ ὁ Ῥοβέρτος ἐνησχολοῦντο περὶ τὴν ἐξ ὑδρογόνου πλήρωσιν τῆς σφαίρας, ἀπωλεσάσης μέγα μέρος τῆς πρώτης πληρώσεως κατὰ τὴν γήινον αὐτῆς περιήγησιν, ὅτε αἰφνης ταραχῇ τις παρετηρήθη περὶ τὸ περίφραγμα, καὶ, ὥστε κίνησις ὑπὸ τοῦ λίθου τοῦ καταπίπτοντος ἐν τῷ μέσῳ ἡρεμούσης τινος λίμνης ταραχθεῖσα, ἐκυμάτιζε μέχρι τῶν τελευταίων σειρῶν τῶν περιέργων. Αἰτία δὲ τούτου ἦν ὁ Ἰωσήφ Μονγολφιέρους, ὅστις θελήσας νά εἰσδύσῃ ἐν τῷ ἀποκλεισμένῳ περίφραγματι παρετηρήθῃ ὑπὸ τοῦ Καρβόλου, πρὸς τὴν θύραν ἀγροίκως ὤθησαντος αὐτόν! Τέλος δὲ κατὰ τὴν πέμπτην ὥραν μετὰ τοῦ χρότου πυροβόλου καὶ μετὰ τῶν ἀνακραυ-

γῶν ὅλου λαοῦ, τὸ ἀερόστατον τοῦ Καρβόλου αἶω-
ρήθη εἰς 500 ὀργυιῶν ὕψος, εἰς διάστημα χρόνου ἐ-
λαττον τῶν δύο λεπτῶν, καὶ ἠρπάνθη ἐν ταῖς νεφέ-
λαις. Βροχὴ δὲ βραγδαία ἐξ οὐρανοῦ καταπετοῦσα δὲν ἤθυσθη νά διακεδᾷ τὸ μανιωδῶς χαίρειν τὰς ποικίλας καὶ ἀλληλοδιαδόχους ἐμφανίσεις καὶ ἀφανί-
σεις τοῦ ἀεροστατοῦ πλήθος, ἃς ἀνῆγγειλε καὶ τὸ τῶν Ἀπομάχων πυροβολικὸν διὰ τῆς βροντῶδους αὐτοῦ φωνῆς. Τέλος δὲ, ἐπειδὴ ἡ σφαῖρα κατέστη παντάπα-
σιν ἀφανής, τὸ πλήθος ἀπεσῦρθη μὲν βραδέως, ἀλλ' οἱ σφοδρότεροι αὐτοῦ ἔδραμον ἵνα μάθωσι τὴν τύχην τῆς ἐθνικῆς σφάρας.

Τὸ ἀερόστατον διετηρήθη εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν πλεόν τῶν τριῶν τετάρτων· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Καρβόλος εἶχεν ὑπερπληρώσει αὐτὴν, ἡ τοῦ ὑδρογόνου διύλισις κατὰ τὰ ἦτον πυκνὰ στρώματα τοῦ ἀέρος, ἐπροξένησε σχί-
σμα τι εἰς τὰ ἄνω αὐτῆς, καταπεσοῦσης παρὰ τὰ ἄλ-
ση τῆς Ἑκονένης. Οἱ χωρικοὶ τῆς Ἰονέστης, ἐκλαβόν-
τες τὸ ἀερόστατον ὡς θηρίον καταπεσὸν ἐξ οὐρανοῦ, ὠπλίσθησαν διὰ τῶν δεικνῶν καὶ τῶν δρεπάνων αὐ-
τῶν, καὶ βαίνοντες κατ' αὐτοῦ ἐν φάλαγγι συνεσφιγ-
μένη, τὸ κατέκοψαν εἰς μυριάδας τεμαχίων, καὶ ἔσυ-
ρον ἐν θριάμβῳ τὸ δέσμα αὐτοῦ, ὅτε ἐπίτηδες ἀπε-
σταλμένοι ἱππεῖς ἦλθον συναζόντες τὰ λείψανα τοῦ μετεώρου.

Οὕτω λοιπὸν ἡ τῶν ἀδελφῶν Μονγολφιέρων δόξα κατεσκήσθη ὑπὸ τῆς τοῦ Καρβόλου, μυρία ἀποδεχο-
μένου συγχαρητήρια καὶ τιμὰς· ἀλλ' ἡ τῶν ἐπιστη-
μῶν Ἀκτινῆμα, ἡ σπανίως μετὰ τοῦ δημοσίου συμ-
φωνοῦσα ἐσκέφθη ὑπὲρ αὐτῶν. Διὸ καὶ διώρισε τὴν κατασκευὴν σφαίρας 70 ποδῶν ὕψους ἐπὶ 40 διαμέ-
τρου ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ Μονγολφιέρου, ἦν πληρώσας καπνοῦ δὲν ἐλητμόνητεν οὗτος νά προσθέσῃ καὶ τὸν ἀτμὸν μαλλίου ἀραιωμένου· ἀλλὰ, καίτοι τοσοῦτων προφυλάξεων γενομένων, ἐπελθούσης βροχῆς, ἡ ἀκα-
δημιακὴ σφαῖρα, ἀνελθούσα ἐκ τινος κηπου τοῦ προα-
στείου τοῦ Ἀγ. Ἀντωνίου, δὲν ὑψώθη πλεόν τῶν 50 ποδῶν, καὶ ἔπεσε σκαιῶς ἐπὶ τινος οἰκίας τοῦ αὐτοῦ προαστείου.

Τὸ δυστύχημα τοῦτο τὴν μὲν Ἀκαδημίαν κατέ-
πληξε, τὸν δὲ Μονγολφιέρου ἀπῆλπιτε. Πρὸς παρη-
γορίαν δὲ ἀμφοτέρων, Λουδοβίκος ὁ XVI δέταξεν ὥ-
στε ἡ ἀεροστατικὴ ἀπόπειρα, ἡ ἐν Βερσαλλίαις γενη-
σομένη νά κατασκευασθῇ διὰ Μονγολφιερικοῦ ἀερο-
στατοῦ. Ἀρξαμένης δὲ τῆς τε Ἀκαδημίας καὶ τοῦ τεχνίτου τῆς Ἐπιχειρήσεως, κατεσκευάσθη, πρὸς δο-
κιμὴν τοῦ βασιλέως σφαῖρα 57 ποδῶν ὕψους καὶ 41 διαμέτρου, ἥτις ἀνυψοῦντο ἐν Βερσαλλίαις, τὴν 19 Σεπτεμβρίου, ἔσυρε κάτωθεν κλωβίον ἐν ᾧ εὕρισκοντο πρόβατον, ἀλέκτωρ καὶ φατιανός. Ἀναβάστα δὲ μέχρι 240 ὀργυιῶν, ἔπεσεν ἐντὸς τοῦ δάσους Vaucresson, ἐνθα οἱ φύλακες παρετήρησαν αὐτὸ βραδέως οὐρανό-
θεν κατερχόμενον. Τὸ πρόβατον καὶ οἱ συνοδοιπόροι αὐτοῦ δὲν ἐφαίνοντο ποσῶς δυσηρησθημένοι ἐκ τῆς περιγητέως.

Ἡ ἀπόπειρα αὕτη κατέδειξε τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἀεροστατῶν ἐπὶ τῶν διὰ τῆς φλογιστῆς ἀτμίδος σφαι-

ρῶν, αἵτινες ἀνήρχοντο μὲν ὑψηλότερον, ἀλλ' ἐσχίζοντο ἕνεκα τῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως τοῦ ὑδρογόνου· διὸ καὶ οἱ τοῦ τεχνίτου ὁπαδοὶ διέδοσαν εἰκόνα τινὰ παριστώσαν τὴν μὲν σφαῖραν τοῦ Καρβόλου διαβρηνυομένην ἐν ταῖς νεφέλαις, αὐτὸν δὲ τὸν Καρβόλον φαινόμενον, τὸ στόμα κεχηνὸς καὶ τοὺς βραχίονας ἄνω, ὅτι περιμένει τὴν σφαῖραν του, μετὰ τῶν δὴ τούτων μεταφραζομένων λατινικῶν λέξεων *Carolus expectat, Charles attend (charlatan)*. Ἀλλ' οἱ τοῦ Καρβόλου ὁπαδοὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εὐφυνῶς, μὴ παραληφθεῖσιν καὶ τιμῶν πληγῶν. Μετ' ὀλίγον δὲ ὁ Πιλᾶτρης ἀνήγγειλεν ὅτι θέλει ἀνέλθει εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν αὐτοπροσώτως, διὰ τοῦ ἀεροστατου.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦν τῶν ἀείποτε ἀνησυχῶν καὶ ἐπιχειρηματικῶν ἐκείνων πνευμάτων, θεμελιωτῆς πολλῶν ἐπιστημονικῶν καὶ φιλολογικῶν ἐταιριῶν, καὶ μετὰ προθυμίας λαμβάνων διὰ τοῦ μαρτυρίου τὴν δόξαν ἣν τὸ ἀνεπαρκὲς αὐτοῦ πνεῦμα καθυστερεῖ αὐτῷ. Κατασκευάσας δὲ ἰδίᾳ θάλαμνον σφαῖραν ὕψους μὲν ποδῶν ἑξομῆκοντα, διαμέτρου δὲ 46, ἐκαλλώπισεν αὐτὴν κρίνους, ἐνεχάραξε τὸ τοῦ βασιλέως ὄνομα, ὃ συνήντες τεχνιέντως μετὰ τῶν 12 ζωδίων, καὶ ἀναμίζας ἡλίους, μορμολύκεια καὶ μυρίους ἄλλους ὥραισμούς, συνῆψε τῇ λαμπρᾷ ἐκείνῃ μηχανῇ εἶδος στοᾶς τινος κυκλοειδοῦς διὰ ὑφάσματος βαθυκυάνου κεκαλυμμένης. Πληρώσας δὲ τὴν σφαῖραν αὐτοῦ, καὶ κρατῶν ταινίαν ἐφ' ἧς ἐγγράπτο: Οὕτω πορεύονται πρὸς τοὺς ἀστέρας, ἀνεχώρησε, Θεοῦ βοηθοῦντος, πρὸς τὴν πρώτην ἐναέριον περιήγησιν, ὑψώθη ἄνευ πυρὸς μέχρι διακοσίων ποδῶν ὑπεράνω τῆς γῆς, καὶ ταλαντευόμενος ἐπὶ ἑξ σχεδὸν λεπτὰ εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἐπανῆλθεν ἡσύχως ἐπὶ τῆς γῆς.

Μόλις δὲ κατελθὼν, ἐπλήρωσεν αὐθις τὴν σφαῖραν αὐτοῦ, ἔρριψεν ἐν τῇ στοᾷ τὸν ἐμποδιζόντα αὐτὸν ἑαυτὸν, ἐκρέμασεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐτῆς στοᾶς πύραυλον, ἐφοδιάσθη δι' ἀχύρου, καὶ συμπαραλαβὼν τινὰ, αἰωρήθη ἐκ νέου μέχρι 32½ ποδῶν· μέινας δὲ μεταίωρος ἐφ' ὅσον εἶχε ἀχύρον πρὸς τροφήν τοῦ πυρὸς, κατήλθεν αὐθις ἡσύχως ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τοῦ συνοδοῦ του.

Ἐπειδὴ δὲ κυρίως ἡ ἀεροστατικὴ ἀπέβλεπε πρὸς ἀνακάλυψιν μέσων, οἷς χρώμενος ὁ ἄνθρωπος ν' ἀναδείξῃ ἑαυτὸν ἐφάμιλλον τοῦ ἀετοῦ, τοῦ γυπὸς καὶ τῶν ἄλλων πτηνῶν, τὰ μὲν ἀερόστατα ἐπανῆλθον αὐθις ἐπὶ τὴν προτέραν ἀναζήτησιν, ὃ δὲ Καρβόλος ἐγκαταλείπετο ὡς ἀποτυχῶν, ὅτε ἀνήγγειλε καὶ οὗτος ὅτι θέλει ἀποτολμᾶν μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ Ῥοβέρτου ἐναέριον πορείαν. ἐν σφαίρᾳ ὑπὸ ἀτμίδος καυστικῆς πεπληρωμένης, ἧς ἡ ἀπόπειρα ἐγένετο αὐθις ἐν τῷ τοῦ Ἀρεως πεδίῳ. Ὁ Καρβόλος ἐφρόντισεν ἵνα μὴ πληρωθῇ παρὰ τὸ δεῖον ἡ σφαῖρα καὶ ἵνα κατασκευάσῃ γλωτσίδα τινα, ἣν ἠδύνατο νὰ ἀνοίγῃ κατὰ βούλησιν πρὸς ἔξοδον τοῦ ὑδρογόνου καὶ πρὸς παραλαβὴν ἔρματος ἵνα ἀνακουφίζηται κατ' ἀνάγκην. Ἡ ἀπόπειρα αὕτη εἰς ἣν προσέδραμεν ἅπας ὁ τῶν Παρισίων λαὸς περιεποίησε τῷ φυσικῷ τὴν πρώτην αὐτοῦ δημοτικότητα, διότι ὁ Καρβόλος καὶ ὁ Ῥοβέρτος ὑψώθησαν, οὐχὶ ὡς ὁ Πιλᾶτρης εἰς 300 ποδῶν ὕψος ὑπὲρ τὴν γῆν, ἀλλ' ἀνελθόντες πλέον τῶν 3,000 ποδῶν, ἤγγισαν εἰς τὰς νεφέλας, καὶ αὐθις κατεβάντες καὶ ἀνελθόντες ἀλληλοδιαδόχως, ἀνεπαύθη-

θησαν ἐπὶ τέλους καταβάντες σῶσι καὶ ὑγιεῖς εἰς δύο λευγῶν ἀπόστασιν. Ἐκτοτε τὸ διὰ τῆς φλογιστῆς ἀτμίδος ἀερόστατον παρεδέχθη ὁ ἄλλος ὁριστικῶς· ὃ δὲ Καρβόλος καὶ ὁ Ῥοβέρτος κατεπλούτισαν κατασκευάζοντες σφαῖρας μικράς ἐκ μεμβράνης, ἃς ἐπώλουν κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐκάστου Παρισίου βουλομένου τὴν σφαῖραν του εἰς τὸ δωματίον αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτῆς σκευασίαν ἵνα ἀπαλάττῃ αὐτὴν τοῦ ὑδρογόνου κατὰ βούλησιν. Ἡ ἀεροστατικὴ κατεῖχε μανιωδῶς τὰ πνεύματα ὧν· οἱ δὲ ἐπιστημότεροι τῶν πολιτῶν, αἱ ὥραιότερα κυρία ἀνῆλθον πρὸς τὰ μετέωρα.

Ἀλλ' ὁ Πιλᾶτρης βλέπων ἑαυτὸν ὑπὸ τοῦ Καρβόλου καὶ τοῦ Ῥοβέρτου παραγκωνιζόμενον καὶ ταπεινούμενον καὶ βουλόμενος νὰ καταδείξῃ ἑαυτὸν τολμηρότερον τοῦλάχιστον τῶν ἀεροναυτῶν, ἔλαβε τὴν σφαῖραν αὐτῶν, ἀνεχώρησεν ἐκ Βολωνίας, καὶ διαβὰς διὰ τῆς Μάγχης κατήλθεν εἰς Ἀγγλίαν. Καί τοι δὲ τῆς φιλικῆς συνενόσεως μὴ ὑπαρχούσης ἔτι μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, οὐχ ἥττον ὅμως ἡ γαλλικὴ σημαία ἢ ἐπὶ τῆς λέμβου τοῦ ἀεροναύτου κυματίζουσα, ὑπεδέχθη μετ' ἐπιφωνήσεων ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Ἀγγλικῆς χώρας, καὶ ὁ Πιλᾶτρης, εἰλικρινῶς ὑπὸ πάντων ὑποδεχθεὶς καὶ ἐμφυχωθεὶς, ἐπανῆλθεν ἀεροβατῶν εἰς Γαλλίαν, φέρων μετ' ἑαυτοῦ ἕνα Ἀγγλον καὶ σημαίαν τινα ἀγγλικήν, τεκμήριον τῆς ἀνδρίας καὶ τόλμης αὐτοῦ.

Οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι, ὧν ὁ Πιλᾶτρης ἦν ὁ θερμότερος τῶν ἐπαδῶν, ἐπέπληξαν αὐτὸν ἐγκαταλείψαντα τὰ ἀερόστατα αὐτῶν ὑπὲρ τὸ τοῦ Καρβόλου. Ὁ δὲ Πιλᾶτρης διενόηθη, πρὸς συμπρωτίαν τῶν δῶν τούτων μερίδων, αἱ παρ' ὀλίγον διήρουν τότε τὴν Εὐρώπην ἄπασαν, νὰ μεταβῇ αὐθις εἰς Ἀγγλίαν διὰ σφαῖρας ἡμιπεπληρωμένους διὰ φλογιστικῆς ἀτμίδος, καθαριζομένης διὰ πυράννου, ἐν τῷ μέσῳ τῆς κάτωθεν κρεμασμένης μικρῆς λέμβου. Ἀλλὰ μόλις ὑψώθη εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, καὶ τὸ πῦρ τοῦ πυράννου διαδοθὲν εἰς τὴν ἀτμίδα, διέβρηξε τὴν σφαῖραν, ἐκσπενδονίσασαν τὸν δῦστηνον ἀερονάυτην ὡς ἱκάρον εἰς τὰ κύματα τῆς θαλάσσης.

Ἀλλ' ἡ τοῦ Πιλᾶτρου καταστροφή, οὐ μόνον τὸν τῶν ἀεροναυτῶν ζῆλον οὐκ ἐψύχρανε, ἀλλὰ καὶ δοκιμαίαι παρ' ἄλλων ἄλλαι ἐπεχειρήσθησαν. Τῆς δὲ ἀνακαλίψεως τοῦ ὑψοῦσθαι γενομένης, ὑπελείπετο ἡ τῆς σφαῖρας διεύθυνσις. Ἀλλ' οἱ μαθηματικοὶ διεκῆρυξαν τὸ ἀδύνατον τοῦ πράγματος, λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ ἀερονάυτης δὲν δύναται νὰ εὐρῇ στήριγμά τι. Τὰ ἐκ τῆς ἐπιστήμης ταῦτα προγνωσθέντα ἐμπόδια δὲν ἀπέδιώξαν μολοντοῦτο ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ λαοῦ τὴν ἰδέαν τῆς πιθανότητος καθόσον μάλιστα οὗτος τὴν ἐπεθύμει διακαέστατα. Ἀνθρωπος δὲ τις μωρὸς, Βλαγχάρ ὀνομαζόμενος, ἀφοῦ ματαίως ἐζήτησε τὴν αἰθιον κίνησιν καὶ ἐπεχείρησε τὴν κατασκευὴν περωτῆς λέμβου οὐδέποτε κινήσεως, ἐγκατέλειψε τὴν λέμβον αὐτοῦ ὅτε οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι ἀνεκάλυψαν τὸ ἀερόστατον, καὶ προσάψας εἰς ἑαυτὸν πτέρυγας δίκην κωπῶν, ἐπλήρωσε τὴν σφαῖραν του, ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ πεδίου τοῦ Ἀρεως, κατακραυγῶν πρὸς τὸ πλῆθος ὅτι ἐπορεύετο εἰς τὴν Μοντμάρτην, ἔνθα περιέμενεν αὐτὸν γεῦμα ἐξαίρετον· ἀλλ' ἔπεσεν ὁ ἀτυχὴς εἰς τὴν πόλιν Οὐάμβερν, ἔνθα οὐδεὶς περιέμενεν αὐτόν!

Τότε ὁ Βλαγχάρ, ὅστις κατέστη διὰ τῆς περωτῆς αὐτοῦ λέμβου ὁ περίγελως ὧν τῶν Παρισίων, θελήσας ν' ἀνακτήσῃ τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ, ἀνῆλθεν αὐθις κρατῶν μέγα ἀντιβρόχιον. Ἀόρατος δὲ καταστὰς ἐν ταῖς νεφέλαις, κόπτει τὸ τὴν λέμβον του εἰς τὴν σφαῖ-

ραν προσηλοῦν σχοινίον, καὶ πίπτει σῶως καὶ ὑγίης διὰ τοῦ ἀλεξιπτώτου.

Ἐπεθύμουν νὰ ἀπαριθμήσω μᾶλλον καὶ τὰς πρὸς τὴν αἰδίων κίνησιν καὶ τὸν τετραγωνισμόν τοῦ κύκλου γενομένας ἀποπειράς, ἵνα ἀναφέρω ἅπαντα τὰ εἰς τὴν ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν παρουσιασθέντα συστήματα, τὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν σφαιρῶν ἀφορῶντα. Τοσοῦτον δὲ μόνον λέγω, ὅτι ὁ Γαρνερῖνος ἐφαντάσθη ὅτι ἡδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ἀερόστατον πρὸς περιηγήσεις μακράς, πρὸς τὴν εἰς τὰ βῆθη τῆς ἀχανοῦς ἀτμοσφαιράς ἀναζήτησιν τῶν ἐτησίων ἀνέμων, οὓς ὑπέθετε πνέοντας κατὰ διεύθυνσιν ἐναντίαν τῆς τῶν πνεόντων εἰς τὸν Ὠκεανόν.

Οὐχ' ἦττον δὲ παραλείψω καὶ τὰς καταστροφάς, αἱ μάλιστα ἠκολούθησαν ἐκ τῆς τῶν ἀερόναυτῶν ἀσυνεσίας, καὶ περιορισθῆσθαι εἰς τὸ νὰ καταχωρήσω τὰς ὑπηρεσίας, ἃς ἡ τακτικὴ καὶ ἡ ἐπιστήμη ἡδυνήθησαν νὰ ἐξάξωσιν ἐκ τῶν ἀεροβατικῶν τούτων μηχανῶν.

Κατὰ τὴν μάχην τοῦ Fleurus, ὁ στρατηγὸς Ἰουρδὰν μετεχειρίσθη ἀερόστατον ἵνα γνωρίσῃ τὴν διάθεσιν τοῦ ἔχθρικοῦ στρατοῦ. Ὁ δὲ Gay-Lussac ἀνεζήτησε τὴ βοήθειάν ἀεροστάτου, εἰς 7,000 μέτρων ὕψους ὑπὲρ τὴν ἐπιράνειαν τῆς θαλάσσης, τὸν ἄερα, ὅστις ἀναλυθεὶς ὑπ' αὐτοῦ εὐρέθη περιέχων ἀναλογίαν ὀξυγόνου καὶ ἀζώτου τὴν αὐτὴν τῆς τοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς συλλεχθέντος.

Εἰ δὲ καὶ τὰ σπουδαιότερα τῆς ἀεροστατικῆς ἀποτελέσματα μικρὰ εἰσὶ καὶ ὀλιγάριθμα, καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἀερόναυτῶν θεωροῦνται γενικῶς τὴν σήμερον ὥσει ἀκλόνητοι ἀερόβαται, ἡ ἀνακάλυψις ὅμως αὐτῆς οὐχ' ἦν τὸν εἶναι προσὸν δόξης τῇ Γαλλίᾳ, ἐὰν καὶ αὕτη, ὡς ἅπαναι αἱ λοιπαὶ δὲν εἶναι ἔργον τῆς ἀρχαιότητος.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τῆς ἀρχαίας τοῦ Ἀρχίτα μεθόδου, ἡ ἐν ἔτει 1782 ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Μοντγολφιέρων καὶ τοῦ Καρβόλου γενομένη, παρ' ὀλίγον ἐγένετο ἐν Λονδίῳ, ἐν ἔτει 1781, ὑπὸ τινος φυσικοῦ Καβάλλου ὀνομαζομένου, ὅστις, ὑψώσας πρῶτον σφαίρας ἐκ σαπωνίου πλήρεις ὕδρογόνου, κατενόησεν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνύψωσιν σωμάτων ἐγκλωβισμένων διδὼ καὶ ἐπειράθῃ τῆς μορφώσεως ἀερόστατου συνισταμένου ἐκ μακροῦ σάκκου, εὐρους τεσσάρων ποδῶν, ἐκ λεπτοῦ χάρτου κεκαλυμμένου. Ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν τῶν Γάλλων τὸ ὕδρογόνον δι' οὗ ἐπλήρωσεν αὐτὸ διεξῆλθε διὰ τοῦ χάρτου. Τότε ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ τὸν βόειον ὑμένα, δι' οὗ ἴσως ἐπετύχανε τὴν ἀπόπειραν· διότι οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι εἶχον ἤδη κατορθώσει μεγάλη.

Ἐκ τούτου δὲ εὐκόλως κατανοεῖται ὅτι ὁ νόμος ἐφ' οὗ ἡ ἀεροστατικὴ στηρίζεται ἦν κάλλιστα γνωστὸς παρὰ τοῖς φυσικοῖς, οἵτινες, ἀπὸ τῆς ἀποπειράς τοῦ Τορισέλλη καὶ τοῦ Πασχάλη, ἐγνώριζον καλῶς τὴν θλιπτικότητα τοῦ αἵματος, καὶ ἐξήγουν διὰ τῆς διαφορᾶς τῆς βαρύτητος, τῆς φλογιστικῆς ἀτμίδος, τὴν ἀνάβασιν τοῦ τε καπνοῦ καὶ τοῦ ὕδρογόνου. Ἀνθρωπὸς τις, ἐν Ρουένῃ γεννηθεὶς καὶ La Folie ἐπικαλούμενος, λέγει ἐν τινι αὐτοῦ συγγράμματι κατὰ τὰ 1775 δημοσιευθέντι, ὑπὸ τὸν τίτλον Philosophie sans prétention, ὅτι ἡδύνατο νὰ ἀνυψώσῃ σφαῖραν, τριῶν ποδῶν ἔχουσαν διάμετρον, διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ· εἰς δὲ τὴν σελίδα τοῦ τίτλου τοῦ βιβλίου παριστᾷ ἄνθρωπον, ἐν τινι κλωδίῳ ὑπὸ τρυφῶν περιεκεκλωμένῳ, στεφανούμενον ὑπὸ δύο ἐνναρίων σφαιρῶν. Ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦ κυρίου Φολίου

καὶ ὡς ἀπίθανον καὶ ὡς λαβὸν τὸ κακῶς συνιστῶν αὐτὸ ὄνομα τοῦ ἐφευρέτου παρελήφθη.

Δομικανὸς τις καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας καὶ θεολογίας εἰς Ἀδινιῶνα Ἰωσήφ Γαληνὸς, ἐδημοσίευσεν ἐν ἔτει 1755 φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον: Τέχνη τοῦ ἀεροβάτου ἐν, προτείνων τὴν κατασκευὴν πλοίου ὑπὸ ἰστοῦ ἰσχυροῦ, πυκνοῦ καὶ διπλοῦ, εἰλημμένου διὰ πίσεως καὶ κηροῦ, κεκαλυμμένου ὑπὸ δέρματος καὶ ἐνισχυομένου κατὰ διαστήματα δι' ἰσχυρὸν σχοινίον. Τὸ δὲ πλοῖον τοῦτο ἔπρεπε νὰ ἔχῃ, κατ' αὐτὸν, τὴν ἑκτασιν τῆς πόλεως Ἀδινιῶνος, καὶ ὕψος ὄρους· ἐκάστη δὲ πλευρὰ αὐτοῦ νὰ ἔχῃ ἑκτασιν ἐνδὸς ἑκατομμυρίου τετραγωνικῶν πηχῶν· νὰ χρησιμεύῃ δὲ κατ' ἀνάγκην πρὸς ἐναέριον μετακίνησιν ὅλου στρατοῦ μετὰ τοῦ πυροβολικοῦ καὶ ζωοτροφῶν δι' ἐν ἔτος. Ὁ δὲ μηχανισμὸς τῆς ἀναβάσεως αὐτοῦ συνίστατο εἰς τὸ ὅτι, ἐπειδὴ, ὁ ἀήρ τῶν ὀρέων εἶναι κουφότερος τοῦ τῶν ἀκτῶν τῆς θαλάσσης, πληρὺν τὸ πλοῖον τοῦτο διὰ τοῦ αἵματος τῶν ὀρέων ἡθελεν εἰς ἀνάγκης ἀντικαταστήσει, ὡς ὢν ἐπὶ τῆς γῆς μάζαν αἵματος ἐλαφροτέραν τῆς ἐντὸς τοῦ ὑποτιθεμένου πλοίου, προσθέτων μάλιστα καὶ τὸ βάρος τῆς μηχανῆς· καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἀγαθὸς οὗτος πατὴρ ἐσχημάτιζε τὸ ἐναέριον αὐτοῦ πλοῖον μέγα ὡς τὴν πόλιν τῆς Ἀδινιῶνος καὶ ὕψηλόν ὡς ὄρος.

Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ὁ πατὴρ Γαληνὸς δὲν εἶχε τὴν φήμην καλοῦ φυσικοῦ· ἐκ τῆς ἀεροστατικῆς ὅμως ἀτοπίας ταύτης ἐπεται ὅτι ἡ κυρία αἰτία τῆς ἀνόδου τῶν ἀερόστατων, ἡ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς διατάσεως τῆς φλογιστῆς ἀτμίδος ἀποτελουμένη, ἦν γνωστὴ, ἀπὸ τοῦ 1755, καὶ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι ἔπραξαν οὐδὲν ἄλλο, ἢ συνέλαβον τὴν εὐδαίμονα ἰδέαν τοῦ λῦσαι ἀπλούστατόν τι πρόβλημα.

Πρὸ ἐνὸς δὲ αἰῶνος ἐτι (κατὰ τὸ 1670) ὁ πατὴρ Λανὰ, ἐκ τῆς Βρεσσίας, Ἰησοῦτης, ἐδημοσίευσεν Ἱταλιστὴ βιβλίον ἐπιγραφόμενον: Dell' arte maestra, ἄλλην δηλ. πραγματείαν περὶ τῆς πρὸς τὰς νεφέλας ἀνόδου. Τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τῆς μηχανῆς αὐτοῦ ἦσαν τέσσαρες σφαῖραι ὑπὸ λεπτῶν φύλλων χαλκοῦ κεκαλυμμένα ἐν αἷς· ἔπρεπε νὰ ἐπικρατῇ ἡ τελεία κενότης. Ἡ δὲ διάμετρος αὐτῶν ἦν 20 ποδῶν, ἡ δὲ ἐπιφάνεια κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ συγγραφέως, 4,232 ποδῶν, ἡ 5,749 ὡς ἐγγιστα ἀνακυβούμενων, τὸ ὅπερ καταδεικνύει ὅτι ὁ πατὴρ Λανὰ ἔχασε τοὺς γεωμετρικοὺς ὑπολογισμοὺς του, ἡ ὅτι δὲν ἔκαμε τὴν βάσανον τῶν πολλαπλασιασμῶν του. Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ κενοῦ τούτου ἔπρεπε, κατ' αὐτόν, νὰ πληρωθῶσιν αἱ σφαῖραι ὅλοσχερῶς ὑπὸ ὕδατος, ἔπειτα δὲ νὰ ἀναστραφῶσι πρὸς ἑκχυσιν αὐτοῦ, καὶ νὰ κλεισθῇ ἡ ὀπή, δι' ἧς ἐξῆλθε τὸ ὕδωρ, ἅμα αἱ σφαῖραι κινήθωσι πρὸς ἀνύψωσιν. Ἀλλ' ὁ σεβάσμιος πατὴρ δὲν ὑπέθετε φαίνεται ὅτι ἡ τοῦ αἵματος ἀντιδρασὶς ἤθελεν ἐμποδίζει τὰς σφαῖρας ταύτας, ἀπὸ τοῦ νὰ κενωθῶσι. Τέλος δὲ, ὁ Λανὰ οὗτος διδὼν εἰς τὸν χαλκὸν αὐτοῦ τὸ πάχος 3|68 τῆς γραμμῆς, καθιστᾷ τὴν ἐκτέλεισιν τῶν σφαιρῶν παντάπασιν ἀδύνατον. Ἀλλὰ, τούτων πάντων μὴ θεωρουμένων, δηλαδὴ, ἐὰν αἱ σφαῖραι ἡδύνατο νὰ κατασκευασθῶσιν, ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ ἀποτελεσθῇ ἐν αὐταῖς ἡ ὅλοσχερης κενότης, ἐὰν ἡ θλίψις τοῦ ἐξωτερικοῦ αἵματος δὲν ἤθελε πιεσεῖ τὸν λεπτὸν χαλκὸν, ἅμα οὗτος δὲν ὑπεστηρίζετο ἔσθθεν ὑπὸ τῆς διασταλτικῆς ἰσχύος τοῦ ἐσωτερικοῦ αἵματος, εἶναι βέβαιον, ὅτι αἱ τέσσαρες αὗται σφαῖραι ἤθελον δυνήθῃ ν' ἀνυψώσωνιν κάλλιστα τὸ ἐν

τῷ συγγράμματι dell' arte maestra
παριστώμενον πλοιάριον μετὰ τοῦ περι-
καλύμματος αὐτοῦ.

Αἰῶνα δὲ ὅλον πρὸ τοῦ Λενά, ὁ Ι.
Σκαλίγηρος, φιλονεικῶν μετὰ τοῦ Καρ-
δάν περὶ τῆς ἰπταμένης τοῦ Ἀρχίτα
περιστερᾶς, περὶ ἧς μνημονεύει ἐν ταῖς
ᾠδαῖς αὐτοῦ ὁ Ὅρατιος, καταδεικνύει τὴν
μέθοδον τῆς κατασκευῆς αὐτῆς, « Οὐδὲν
εὐκολώτερον, λέγει οὗτος, φθάνει μόνον
νὰ κατασκευασθῇ ὁ σκελετὸς διὰ σπάρτου
καὶ νὰ περιβληθῇ ἀκριβῶς διὰ μεμβράνης.

Διὰ τίνος δὲ μικροῦ μηχανισμοῦ
δύναται τις νὰ βάλῃ εἰς κίνησιν τὰς
πτέρυγας. » Ἄλλ' ὁ Σκαλίγηρος ἐ-
λησιμόνησε νὰ εἴπῃ ὅτι ἦτον ἀπαραι-
τήτος ἡ θέρμανσις τοῦ ἐντὸς τῆς περι-
στερᾶς ἀέρος διὰ πυρὸς κατὰ τὴν στιγ-
μὴν τῆς ἀνυψώσεως.

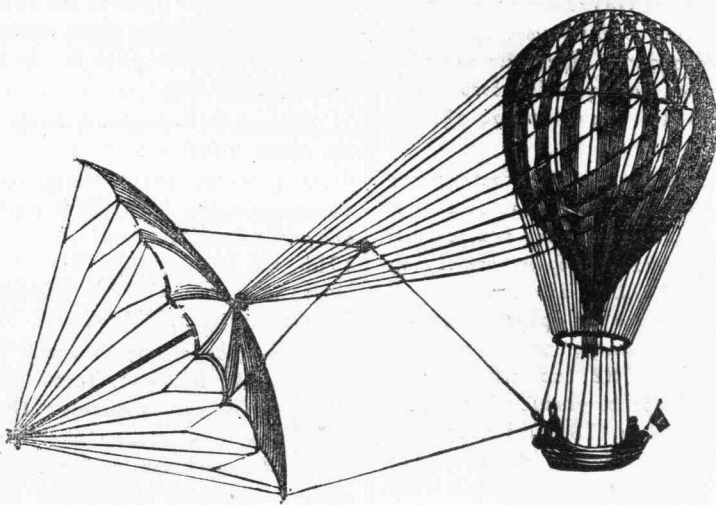
Οὕτω λοιπὸν, πενταχόσια ἔτη πρὸ Χ. ὁ
Ἀρχίτας εὔρε τὸν
τρόπον τοῦ ἀνα-
εἰσάγειν εἰς τὸν
αἰθέρα σφαῖραν
σχήματι περιστε-
ρᾶς· διότι κατὰ
πᾶσαν πιθανότητα
οἱ ὑπὸ τοῦ φιλο-
σόφου τούτου με-
ταχειρισθέντες τρό-
ποι ἦσαν ἀπωλύ-
τως οἱ αὐτοί, οἷς
χρῶμενοι σήμερον
οἱ ἀεροναῦται ἀ-
ναεῖσθαι τὰς
σφαῖρας των. Περὶ
δὲ τῆς ἐπανόδου
τῆς περιστερᾶς ὑ-

ποτασσομένης εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Ἀρχίτα, τοῦτο ἀριδῆ-
λως μῦθος ἐστίν. Ἡ φαντασία φιλεῖ νὰ προσθέτῃ παρὰ
τὰ θαυμάσια καὶ περιστάσεις σχεδὸν ἀδυνάτους. Τὸ ἀ-
ληθές ἐστὶν ὅτι πολὺ πρὸ τοῦ Ἀρχίτα, τὸ ἀερόστατον
ἦν γνωστὸν κατὰ τοὺς καλουμένους μυθικοὺς χρόνους,
αἰτίνες τὸ καθ' ἡμᾶς εἶναι ἀσαςῆς τις ἀνάμνησις μεγά-
λου ἀπωλεσθέντος πολιτισμοῦ, ὃν οἱ ποιηταὶ προσηγό-
ρευσαν βασιλείαν θεῶν (1). Οἱ πυριβοεὲς ἐκείνοι δρᾶ-
κοντες οἱ μεταφέροντες εἰς τοὺς ἀέρας τὴν Δήμητρα καὶ
τὴν Μηδείαν, ἦσαν ἀληθῆ ἀερόστατα· ὁ δὲ χωλὸς Ἡ-
φαιστος τῆς Ἰλιάδος, φέρων δύο αὐτοκινήτους μηχανὰς
ἐνώπιον τῆς Θέτιδος, ἦτον ἄλλος Βωκανσῶν τῶν ἡρώ-
ων χρόνων. Οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον,
λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής.

Οὐδέποτε τὰ πνεύματα ἐνησχολήθησαν περὶ τῶν ἀε-
ροβατικῶν σφαιρῶν τοσούτον ἀπὸ τοῦ Καρβόλλου καὶ τοῦ



Ο ΜΟΝΤΓΟΛΦΙΕΡΟΣ.



ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΝ

Μοντγολφιέρου, ὅσον πρὸ 25 ἡδὴ
μηνῶν ἐν τε τῇ Γαλλίᾳ καὶ Ἀγ-
γλίᾳ. Ἐν τούτοις ἡ ἱστορία, ἡ
ἀρχαιότης πρὸ πάντων τῶν ἀερο-
στάτων ἀγνοεῖται· ὑπὸ ὧν σχε-
δὸν τῶν περὶ τὰς αἰθερίους ἀνόδους
ἀσχολουμένων.

Περὶ δὲ τῆς διευθύνσεως τῶν
σφαιρῶν, ὁ αἰὼν ἡμῶν, ὁ τοσαῦτα
λύσας προβλήματα, θέλει ἀρὰ γε
ἐξηγήσει καὶ τοῦτο ; Τὸ καθ' ἡ
μᾶς ἀμφιβάλλομεν ἐτι καὶ τοι-
σοῦτων προτάσεων καὶ ἀνακαλύ-
ψεων διαθρυλλουμένων. Μέχρι
τοῦδε ἅπαντα σχεδὸν τὰ συστή-
ματα τῆς διευθύνσεως τῶν ἀερο-
στάτων παρεμπερῇ εἰς κατὰ τὸ
μᾶλλον ἢ ἑλαττον τοῦ ὑπὸ τῆς εἰ-
κόνης ἡμῶν παριστωμένου. Σύγ-
κεται δὲ τοῦτο ἐξ ἐνὸς ἀνετετραμ-

μένου ἀλεξιπτώτου
μετὰ τῆς σφαίρας
διὰ σχοινίων συνε-
νωμένου καὶ πηδα-
λίου δίκην διὰ τίνος
τεχνιέντως τεθειμέ-
νης τροχαλίας ερε-
φομένου κατὰ βοῦ-
λησιν. Ἀλλὰ ταῦ-
τα πάντα παρὶς ὧ-
σιν ἐτι ἐσπαργανω-
μένην τὴν τέχνην·
διότι τολμητίας τις
νεωτεριστῆς, ὁ Κ.
Πετίνος, ἀπεφάσισε
νὰ κατασκευάσῃ με-
ταβατικὸν ἐναέριον
ἀερόστατον, ὑπὸ ὁ-
μάδος ἀεροστάτων
ἐγειρομένου.

Ἐτερός τις ἀεροναύτης νομίζει ὅτι δύναται νὰ στήσῃ
ἀκίνητον ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ τὴν ἀεροβατικὴν αὐτοῦ μη-
χανὴν καὶ νὰ περιμένῃ ὥστε ἡ γῆ περιστρεφόμενη πε-
ρὶ ἑαυτὴν, νὰ φέρῃ ὑποκάτω αὐτοῦ τὸ μέρος ἐνθα θέλει
νὰ κατέλθῃ τὴν Ἀμερικὴν π. χ. ἡ τὴν Κίνα. Ὅταν δὲ
διὰ τοῦ τηλεσκοπίου αὐτοῦ ἀναγνωρίσῃ τὸν ἐκ πορσε-
λαίνης πύργον θέλει κατέλθῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς Οὐρανίου
Αὐτοκρατορίας. Ἀλλ' ἡμεῖς νομιζόμεν ὅτι στρεφόμενος
μετὰ τῆς γῆς αἰώνως θέλει περιμένει εἰς τὴν ἀπό-
γειον αὐτοῦ θέσιν.

Ὁ δὲ Κ. Μοντεμάγυορ ὑπόσχεται νὰ μεταφέρῃ ἐν
τῷ ἐναερίῳ αὐτοῦ πλοίῳ χημεῖα, μηχανάς, πυροβολι-
κὸν κτλ. ὁ δὲ Αἰδολὸς αὐτοῦ ἔσται οἰόνει φρεγάτα πτε-
ρωτή. Ὑπομένωμεν καὶ ἰδῶμεν. Εὐγενία Μ.

Ο ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΘΕΙΟΣ.

Ἡ χίρα Μωβαίρη εἶχεν ὑποκύψει εἰς σκληρὰς δο-
κιμασίας· ὁ πρωτότοκος αὐτῆς υἱός, τὸ μόνον ἐρεῖ-
σμα τῆς οἰκογενείας, ἀπέβισε ναυαγῆσας καὶ κατα-

(1) Συμφάσκοντες μετ' ὧν σχεδὸν τῶν ἱστορικῶν καὶ τῶν μυ-
θολογῶν, νομιζόμεν ὅτι ὁ Γάλλος ἀρθρογράφος πλημμελεῖ ἐνταῦθα
ὑποθέτων ὅτι οἱ χρόνοι τῆς μυθολογίας καὶ τῆς πλάνης τοῦ ἀνθρω-
πίνου νοῦς ἦσαν χρόνοι τελείου πολιτισμοῦ. Ὁ συγγραφεὺς, ἐκ τῆς
πρώτης σφαλῆρας ταύτης ὑποθέσεως, καταντᾷ, ὡς ἐλέπει ὁ ἀναγ-
νώστης κατωτέρω, εἰς ὑποθέσεις καὶ συμπεράσματα ἀτεχνῶς ἀξι-
ογέλαστα. Σμ. τοῦ Μεταρ.